

පරීක්ෂක වාර්තාව

AA3 විභාගය - ජූලි 2018

(AA31) මූල්‍ය ගිණුම්කරණය හා වාර්තාකරණය

(Financial Accounting and Reporting)

අයදුම්කරුවන් අතින් පොදුවේ සිදුවී ඇති දුර්වලතා / වැරදි බොහොමයක් හඳුනාගෙන පහත දක්වා තිබේ. අසාද්ඵක වූ අයදුම්කරුවන් අනාගත විභාගවලදී සාද්ඵකත්වය ලබා ගැනීම සඳහා උත්තර ලිච්ඡේදී මෙවැනි වැරදි සිදුකිරීම වළක්වාගත යුතුය:

A - කොටස

ප්‍රශ්න අංක 01

තොරතුරක ප්‍රයෝජනවත්භාවය වැඩිදියුණු කිරීමට ඉවහල්වන ගුණාත්මක ලක්ෂණ දෙකක් පැහැදිලි කිරීම අවශ්‍ය විය. අයදුම්කරුවන් ස්වල්ප දෙනෙකු පමණක් නිවැරදි ලෙස උත්තර ලියා තිබුණි. සැසඳිය හැකි බව, සමීක්ෂණය කළහැකි බව, කාලානුරූපී බව සහ තේරුම්ගතහැකි බව වෙනුවට අදාළ බව සහ විශ්වසනීය කරුණු ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ සංකල්ප බොහෝ දෙනා පැහැදිලි කර තිබුණි. උත්තර අනුව නිරීක්ෂණය වූයේ අයදුම්කරුවන් බොහෝ දෙනෙකු ගුණාත්මක ලක්ෂණ වැඩිදියුණු කිරීමට ඉවහල්වන දෑ පිළිබඳ නොදැන සිටි බවය.

දියුණු කරගත යුතු ක්ෂේත්‍ර: සංකල්පමය ආකෘති රාමුව පිළිබඳ දැනුම.

ප්‍රශ්න අංක 02

සංකලිත වාර්තාවක ව්‍යාපාරික ආකෘතියේ ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර දෙකක්ද, සංවිධානමය විශ්ලේෂණය හා බාහිර පරිසරයෙහි ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර තුනක්ද සඳහන් කිරීම අපේක්ෂා කර ඇත. අයදුම්කරුවන්ගෙන් බහුතරය මෙම ප්‍රශ්නයට ඉතා දුර්වල ආකාරයට උත්තර ලියා තිබුණි. සමහර අයදුම්කරුවන්ට හැකිව තිබුණේ සංවිධානමය විශ්ලේෂණය හා බාහිර පරිසරය පිළිබඳ ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර තුන දැක්වීම පමණි. තවද, අයදුම්කරුවන් බොහොමයක් මෙම ප්‍රශ්නයට උත්තර ලියා නොතිබුණ බවද දක්නා ලදී.

දියුණු කරගත යුතු ක්ෂේත්‍ර: සංකලිත වාර්තාකරණය පිළිබඳ දැනුම.

ප්‍රශ්න අංක 03

කල්බදු ගිණුම්ගත කිරීම පිළිබඳ දැනුම පරීක්ෂා කර ඇත. අයදුම්කරුවන්ගෙන් බහුතරය මෙම ප්‍රශ්නයට උත්තර ලියා තිබූ අතර, ණය හිලවිකිරීමේ (ක්‍රමක්ෂය) උපලේඛණය නිවැරදිව පිළියෙල කර තිබුණි. එහෙත් උපලේඛණයේ අවසාන ශේෂය, කල්බදු ණයහිමියාගේ ප්‍රාග්ධන ශේෂයේ ප්‍රවර්තන කොටස නොව, ප්‍රවර්තන නොවන කොටස නියෝජනය කරන බව ඔවුන්ගෙන් සමහරු නොදැන සිටි බව පෙනුණි. ඔවුන් ණය හිලවිකිරීමේ උපලේඛණය නිවැරදිව පිළියෙල කර තිබුණද, මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශන උදාහරයේ ප්‍රවර්තන නොවන වගකීම සහ ප්‍රවර්තන වගකීම දක්වා තිබුණේ නැත. තවත් සමහරුන් කල්බදු වාහනයේ වටිනාකම රු. මිලියන 6.5 වෙනුවට රු. මිලියන 5 ලෙස සලකා රු. මිලියන 5 මත ක්ෂය ගණනය කර තිබුණි. කල්බදු හිලවිකිරීමේ උපලේඛණය නිවැරදිව පිළියෙල කිරීම පමණක් සිදුකොට එයින් සංඛ්‍යා උදාහර නොකළ අයදුම්කරුවන් ස්වල්ප දෙනෙකුද විය.

දියුණු කරගත යුතු ක්ෂේත්‍ර: ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත (LKAS) - 17 කල්බදු උපයෝගී කර ගැනීම පිළිබඳ දැනුම.

ප්‍රශ්න අංක 04

මූල්‍ය කටයුතුවලින් ජනනය වන ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහයන් පිළියෙල කිරීම අවශ්‍ය විය.

අයදුම්කරුවන් බොහෝ දෙනා මෙම ප්‍රශ්නයට නිවැරදිව උත්තර සපයා සම්පූර්ණ ලකුණු ලබා ගැනීමට සමත්ව ඇත. සමහර අයදුම්කරුවන් බැංකු අයිරා පහසුකම මූල්‍ය කටයුතුවලින් ජනනය වූ මුදල් ගලා ඒමක් ලෙස සලකා තිබුණි.

දියුණු කරගත යුතු ක්ෂේත්‍ර: මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ දැනුම.

B - කොටස

ප්‍රශ්න අංක 05

දළ ලාභ අනුපාතය, ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය, ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය, ණය එකතු කිරීමේ කාලය සහ ණය ගෙවීමේ කාලය භාවිත කරමින් සමාගමේ කාර්යසාධනය විශ්ලේෂණය කිරීම අපේක්ෂා කර ඇත.

අයදුම්කරුවන්ගෙන් බහුතරය ගණනය කළ අනුපාත මත පදනම්ව කාර්යසාධනය විශ්ලේෂණය කිරීමට අපොහොසත් විය. ඔවුහු අනුපාත ගණනය කිරීම පමණක් සිදුකර තිබුණි.

ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය ගණනය කිරීමේදී නිවැරදි ශුද්ධ ලාභයේ අගය ගැනීමට සමහර අයදුම්කරුවන් අසමත් විය. ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතය ගණනය කිරීමේදී ජංගම වත්කම්වලින් තොර ශේෂය ඉවත් කිරීමට සමහරු අසමත් වූහ. ණය එකතුකිරීමේ කාලය ගණන් බැලීමේදී ඇතැම් අයදුම්කරුවන්, නිවැරදි ණයට විකුණුම් ගණන සහ ණයගැතියන්ගේ සාමාන්‍ය ලබා ගැනීමට අපොහොසත් වී තිබුණි. ණයගිමියන්ට ගෙවීමේ කාලසීමාව ගණනය කිරීම සඳහා නිවැරදි සූත්‍රය භාවිත කිරීමටද අයදුම්කරුවන් බොහෝ දෙනෙකු අසමත් විය.

දියුණු කරගත යුතු ක්ෂේත්‍ර: අනුපාත ගණනය කිරීම සහ ඒවා මත පදනම්ව කාර්යසාධනය විශ්ලේෂණය කිරීම.

ප්‍රශ්න අංක 06

වක ක්‍රමය භාවිත කරමින් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය පිළියෙල කිරීමේ දැනුම මෙම ප්‍රශ්නයෙන් පරීක්ෂා කර තිබුණි.

උත්තර ලිවීමේ කාර්යසාධනය යහපත්ව සිදුවූ අතර, බොහෝ අයදුම්කරුවන් ලකුණු 7 කට වඩා ලබාගෙන තිබුණි.

එහෙත් ඇතැම් අයදුම්කරුවන් පහත දැක්වෙන වැරදි සිදුකර තිබුණි:

- මූල්‍යනය කිරීමේ සහ ආයෝජනය කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් වෙත වෙනම හඳුනා ගැනීමටත් කාරක ප්‍රාග්ධනයේ වෙනස්කම් හඳුනා ගැනීමටත් අසමත් වීම.
- වෙළෙඳ හා වෙනත් ගෙවිය යුතු දෑ හි අඩුවීම, වෙළෙඳ ණයගැතියන්ගේ වැඩිවීම සහ තොගයේ වැඩිවීම මුදල් ප්‍රවාහ ලෙස සැලකීම.
- ප්‍රශ්නයේ දී තිබූ රු.450,000/- ක බදු වියදම ගෙවන ලද බදු ලෙස සමහර අයදුම්කරුවන් විසින් සලකනු ලැබීම.
- නිවැරදි ක්ෂය ප්‍රමාණය වෙත එළඹීමට අසමත් වීම.

දියුණු කරගත යුතු ක්ෂේත්‍ර: මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශන සහ සම්බන්ධිත ගැලපීම් පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ දැනුම.

ප්‍රශ්න අංක 07

(a) කොටස ප්‍රශ්නයේ දී තිබූ සිද්ධිය පිළිබඳව ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 8 අනුව ගිණුම්කරණයේදී සලකා බලනු ලබන ආකාරය පැහැදිලි කිරීම මෙම කොටසින් අවශ්‍ය විය.

මෙම කොටස සඳහා උත්තර ලිවීමේ කාර්යසාධනය ඉතාමත් දුර්වල මට්ටමක තිබුණි.

(a) කොටස සඳහා අයදුම්කරුවන් බොහෝ දෙනෙකු උත්තර ලියා තිබුණේය. නමුත් 2017.04.01 දිනට නිවැරදි ධාරණ අගය ගණන් බලා නිවැරදි වාර්ෂික ක්ෂය ප්‍රමාණය ලබාගැනීමට පුළුවන් වී ඇත්තේ ටික දෙනෙකුට පමණි.

ස්ව-අධ්‍යයන පොතේ මෙම ප්‍රශ්නයට සමාන උදාහරණ ඇතුළත්ව තිබුණේ වී නමුත් මෙම කොටසට නිවැරදි ලෙස උත්තර ලිවීමට හැකි වී තිබුණේ ටික දෙනෙකුට පමණි.

මෙය ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවක සිදුවූ වෙනසක් බව නිවැරදිව හඳුනාගෙන අනාගතයේදී ගැලපීම් කිරීම අවශ්‍ය කෙරෙන දෙයක් බව අයදුම්කරුවන්ගෙන් අභ්‍යන්තරයෙන් පමණක් නිවැරදිව හඳුනාගෙන තිබුණේය.

(b) කොටස

ප්‍රශ්නයේ දී තිබූ එක් එක් සිද්ධි ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 37 අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හඳුනා දැක්විය යුත්තේ කෙසේදැයි පැහැදිලි කිරීම මෙම කොටසින් අවශ්‍ය විය.

- (1) විකුණුම්වලින් 2% ක් වූ රු.600,000/- ක ප්‍රමාණයකට ප්‍රතිපාදන සැලසීම අවශ්‍ය බව හඳුනා ගැනීමට බොහෝ දෙනෙකු අසමත් විය.
- (2) ප්‍රවර්තන වර්ෂයේ ආදායම් බඳු වගකීම ලෙස රු.2,000,000/- ක ප්‍රතිපාදනයක් හඳුනාගත යුතුව ඇතැයි සඳහන් කරමින් අයදුම්කරුවන් ටිකදෙනෙකු පමණක් නිවැරදිව උත්තර ලියා තිබුණි.
- (3) එය අසම්භාව්‍ය වගකීමක් බවත්, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අනාවරණය කිරීම පමණක් අවශ්‍ය බවත් බොහෝ අයදුම්කරුවන් හඳුනා දැක්වීමට අසමත් විය.

දියුණු කරගත යුතු ක්ෂේත්‍ර: ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත පිළිබඳ දැනුම.

C - කොටස

ප්‍රශ්න අංක 08

විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය, ස්කන්ධයේ වෙනස්වීම් දැක්වෙන ප්‍රකාශනය සහ ක්ෂය උපලේඛණය පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ දැනුම පරීක්ෂා කළ ප්‍රශ්නයකි.

අයදුම්කරුවන් විසින් කරන ලද වැරදි පහත පරිදි විය:

- (1) ආයෝජන ආදායම නිවැරදිව හඳුනා දැක්වීමට නොහැකි විය.
- (2) ආදායම් ප්‍රකාශනයේ අයකළ යුතු බොල්ණය සඳහා දීමනාව ගණනය කර ගැනීමට නොහැකි විය.
- (3) ණය පොලිය වූ රු.500,000/- ගොඩනැගිල්ලට ප්‍රාග්ධනය කිරීමට අසමත් වූ අතර, එය සුදුසුකම්ලත් වත්කමක් ලෙස නොසැලකීමට හේතු දැක්වීමටද අසමත් විය.
- (4) ගොඩනැගිල්ල සහ කාර්යාල උපකරණ සඳහා අයකළ යුතු වූ ක්ෂය නිවැරදිව ගණනය කිරීමට අසමත් විය.
- (5) පිරිවැයට වඩා වැඩිවූ ශුද්ධ උපලබ්ධි අගය (NRV) මත අවසාන නොග අගය ගලපා තිබුණි.
- (6) ඉවත් කළ පරිගණකවල ක්ෂය නිවැරදිව ගණනය කිරීමට අසමත් විය. එමනිසා පරිගණක ඉවත් කිරීමෙන් සාවද්‍ය අලාභයක් පෙන්නුම් කර තිබුණි.
- (7) ප්‍රශ්නයේ බඳු වියදම දී තිබූ නමුත් එය වර්ෂයේ බඳු වියදම ලෙස සලකා තිබුණේ නැත.
- (8) ගෙවිය යුතු බඳු ප්‍රමාණය නිවැරදිව ලබා ගැනීමට අසමත් විය.
- (9) පරිගණක විකිණීමෙන් ලැබිය යුතු මුදල් වෙළෙඳ ණයගැතියන් ලෙස පෙන්වා තිබුණි.

- (10) කෙටිකාලීන ආයෝජන ජංගම වත්කම් යටතේ පෙන්වා තිබුණේ නැත.
- (11) ණය මුදලේ ප්‍රවර්තන කොටස ජංගම වගකීමක් ලෙසද, ඉතිරිය දිගු කාලීන වගකීමක් ලෙසද පෙන්වීමට අසමත් විය.
- (12) ප්‍රත්‍යාගණන අතිරික්තය ස්කන්ධය යටතේ හෝ කොටස් ප්‍රාග්ධනය යටතේ පෙන්වා තිබුණේ.
- (13) ප්‍රත්‍යාගණන අතිරික්තය, වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් යටතේ පෙන්වනවා වෙනුවට වෙනත් ආදායම් යටතේ පෙන්වා තිබුණේ.
- (14) යෝජනා කරන ලද අවසාන ලාභාංශවලට සම්බන්ධ සටහන දැක්වීමට බහුතරයක් අයදුම්කරුවන් අසමත් විය. සටහනක් දැක්වීම වෙනුවට ස්කන්ධයේ වෙනස්වීම් දැක්වෙන ප්‍රකාශනයේ යෝජනා ලාභාංශ ගලපා තිබුණේ.
- (15) ස්කන්ධයේ වෙනස්වීම් දැක්වෙන ප්‍රකාශනයේ රඳවාගත් ඉපැයීම් තිරුවේ, වරපයේ ලාභය පමණක් ගැනීම වෙනුවට විස්තීර්ණ ආදායමේ මුළු එකතුව ගෙන තිබුණේ.
- (16) ඇතැම් අයදුම්කරුවන්, ඔවුන් ලබාගත් අගයන් කෙසේ ලබාගත්තේදැයි තහවුරු කිරීමට පෙරවැඩ පෙන්වා නොතිබුණේ.

දියුණු කරගත යුතු ක්ෂේත්‍ර:

- (1) කාල කලමනාකරණය.
- (2) සමාන ප්‍රශ්නවලට උත්තර ලියා පුරුදු පුහුණු වීම.
- (3) අදාළ ගණකාධිකරණ ප්‍රමිත පිළිබඳ දැනුම තහවුරු කර ගැනීම.

ප්‍රශ්න අංක 09

ප්‍රශ්නයේ **A කොටසින්** කීර්තිනාමය ගණනය කිරීමේ සහ ඒකාබද්ධ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය පිළියෙල කිරීමේ දැනුම පරීක්ෂා කර තිබුණේ.

සියලුම අයදුම්කරුවන් වාගේ මෙම ප්‍රශ්නයට උත්තර ලියා තිබුණේය. පොදුවේ මෙම ප්‍රශ්නය සඳහා උත්තර ලිවීමේ සමස්ත කාර්යසාධනය සතුටුදායක විය.

එහෙත්, අයදුම්කරුවන් සුළු පිරිසක් පහත සඳහන් වැරදි සිදුකර තිබුණේ:

- (1) කීර්තිනාමය ගණනය කිරීමේදී සමානුපාතික ශුද්ධ වත්කම් ගෙන තිබුණේ.
- (2) අත්තර් සමාගම් අතර මිලදී ගැනීම හා විකිණීම සිදුවූ මෝටර් වාහනය පිළිබඳව ගැලපීම් නොකර, මව් සමාගමේ සහ පරිපාලිත සමාගමේ දේපළ, පිරිසත සහ උපකරණ එකතු කර දක්වා තිබුණේ.
- (3) මෝටර් වාහනය මිලදී ගැනීමේ හා ඉවත් කිරීමේදී ඇතිවූ උපලබ්ධි නොවූ ලාභය, ඒකාබද්ධ රඳවාගත් ඉපැයීම් ගිණුමේ ගලපා නොතිබුණේ.
- (4) ඒකාබද්ධ රඳවාගත් ඉපැයීම සහ පාලනය නොවන හිමකම් [non-controlling interest (NCI)] ගිණුම්වල වැඩියෙන් අයකළ ක්ෂය සඳහා ගැලපීම් කර නොතිබුණේ.
- (5) ඒකාබද්ධ රඳවාගත් ඉපැයීම් සහ පාලනය නොවන හිමකම් (NCI) ගිණුම්වල භාණ්ඩ මිලදී ගැනීම් සහ විකුණුම්වලට අදාළ අත්තර් සමාගම් ගනුදෙනුවලින් ලද උපලබ්ධි නොවූ ලාභ ගලපා තිබුණේ නැත.
- (6) මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ නොග ශේෂය උපලබ්ධි නොවූ ලාභ සඳහා ගලපා තිබුණේ නැත.
- (7) අත්තර් සමාගම් ලැබිය යුතු දෑ සහ ගෙවිය යුතු දෑ ඉවත්කර තිබුණේ නැත.

(B) කොටසින් තෝලන අනුපාතය, යෙදවූ ප්‍රාග්ධනය මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය (ROCE) සහ වත්කම් පිරිවැටුම් අනුපාතය පිළිබඳ දැනුම පරීක්ෂා කර ඇත..

වෙනස්වීම්වලට තුඩුදෙන ලදැයි සිතිය හැකි හේතු ප්‍රශ්නයෙන් විමසා තිබුණද සමහර අයදුම්කරුවන් හේතු දක්වනවා වෙනුවට වර්ෂ දෙකේ අනුපාත සසඳා තෝලන අනුපාතය වැඩිවී ඇතැයිද යෙදවූ ප්‍රාග්ධනය මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය පහත වැටී ඇතැයිද වත්කම් පිරිවැටුම් අනුපාතය වැඩිවී ඇතැයිද සඳහන් කර තිබුණි.

දියුණු කරගත යුතු ක්ෂේත්‍ර:

- (4) කීර්තිනාමය ගණනය කිරීම.
- (5) උපලබ්ධි නොවූ ලාභ සහ අන්තර් සමාගම් ගනුදෙනුවලට අදාළ ගැලපීම් සිදු කිරීම.
- (6) අනුපාතවල වෙනස්වීම් වැදගත්කම / විශේෂත්වය අවබෝධ කර ගැනීම.

- - -

විභාග අයදුම්කරුවන්ගේ සාධන මට්ටම දියුණු කර ගැනීමට සැලකිල්ල යොමු කළ යුතු පොදු කරුණු:

1. නව විෂය නිර්දේශය පූර්ණ වශයෙන් හොඳින් අධ්‍යයනය කර තිබීම හා නව විෂය කරුණු පිළිබඳ වැඩි අවධානය යොමු කිරීම.
2. ප්‍රශ්නය කිහිප වතාවක් මනා අවධානයකින් කියවිය යුතු අතර, අවශ්‍ය තැන්වලදී පෙරවැඩ පැහැදිලිව පෙන්විය යුතුය.
3. ප්‍රශ්න වලට උත්තර සැපයීමේදී උපකල්පනයන් කර ඇත්නම් ඒවා පැහැදිලිව පෙන්විය යුතුය.
4. අන් අකුරු කියවිය හැකි ආකාරයට ලිවීම වැදගත්ය. ප්‍රශ්න අංක නිවැරදිව නිසි පරිදි යෙදීමටද කටයුතු කළ යුතුය. උත්තර පත්‍ර බාරදීමට පෙර, ප්‍රශ්න අංක ආදිය නිසිපරිදි යොදා තිබේදැයි නැවත පරීක්ෂා කර බැලීම අත්‍යවශ්‍යය.
5. ප්‍රශ්න පත්‍රයේ දී ඇති උපදෙස් නිවැරදිව පිළිපැදීම සඳහා අවධානයෙන් කියවා බැලිය යුතුය.
6. පසුගිය විභාග ප්‍රශ්න පත්‍ර හා යෝජිත උත්තර පරිශීලනය කිරීමෙන් තම දැනුම ප්‍රගුණ කළ හැකිය. සමාන රටාවන්ගෙන් හා ව්‍යුහයන්ගෙන් යුත් ප්‍රශ්න නැවත නැවත විභාගයන්හිදී අපේක්ෂා කළ හැකි බැවින් මෙම ක්‍රමය අනුගමනය කිරීම වාසිදායකය.
7. ස්ව-අධ්‍යයන පාඩම්මාලා අධ්‍යයනය කිරීම හා එහි ඇති උත්තර පරිශීලනය කිරීම ඉතා වැදගත්ය. දැනුම තහවුරු කරගැනීමට මෙම විෂය සම්බන්ධව ඇති පොත්පත්, සඟරා හා ලිපි ආදිය පරිශීලනය කළ යුතුය.
8. විභාගයේදී කාලය මනාව කළමනාකරණය කර ගැනීම තීරණාත්මකය. එක් එක් ප්‍රශ්නයට වෙන්කර ඇති ලකුණු මගින් ඒ සඳහා වෙන්කළ යුතු කාලය පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා ගත යුතුය. එම කාලරාමුවෙන් පිටපැනීම අවාසිදායකය.
9. පෙර සුදානම සහිතව විභාගය සමත්වීමේ තීරණාර පරම චේතනාවෙන් විභාගය සඳහා පෙනී සිටිය යුතුය.

- * * * -